

סימן ד': תגמולים ושיקום

תיקון חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י-1950¹ 45. בחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י-1950¹ (להלן – חוק משפחות חיילים) – שנספו במערכה (תגמולים ושיקום)

(1) בסעיף 1 –

(א) אחרי ההגדרה "חייל משוחרר" יבוא:

"חייל בשירות קבע" – ~~אדם-חייל~~ המשרת בשירות קבע;

"שירות קבע" – שירות צבאי על פי התחייבות לשירות קבע;";

(ב) במקום ההגדרה "~~חייל שנספה במערכה~~" ו"נספה"¹ יבוא:

"חייל שנספה במערכה" ו"נספה" – חייל או חייל משוחרר שמת כתוצאה של אחת מאלה:

(1) חבלה שאירעה בתקופת שירותו ועקב שירותו, ~~ולעניין חייל בשירות קבע – זה, ובלבד שלעניין שירות קבע~~ ~~ה~~ חבלה ~~שנגרמה עקב מאורע ייחודי ומיוחד~~ לשירות הצבאי;

(2) ~~לגבי חייל שאינו חייל בשירות קבע, מחלה או~~ החמרת מחלה שאירעה בתקופת שירותו ושנגרמה או הוחמרה עקב השירות ובשל מאורע או תנאי שירות ייחודיים ומיוחדים לשירות הצבאי, ~~[הצעת הייעוץ המשפטי: ולעניין חייל בשירות קבע – מחלה או החמרת מחלה שאירעה בנסיבות כאמור, ושהיא מחלת שירות].~~ ~~;~~ ~~[הערת הייעוץ המשפטי: החמרת מחלה כוללת הן החמרה של מחלה שקדמה לשירות, והחמרתה היה בתקופת השירות ועקב השירות, והן החמרה מאוחרת, של מחלה שהופיעה בתקופת השירות ועקב השירות]~~

(ג) אחרי ההגדרה "חייל שנספה במערכה" ו"נספה" יבוא:

”חבלה” – נזק אנטומי לגוף שנגרם במישרין מגורם פיזי חיצוני באירוע מסוים, [הצעת הייעוץ המשפטי: לרבות מכת חום או מכת קור או מוות פתאומי על רקע אירוע לבבי במהלך האירוע (Aborted sudden cardiac death)] וכן הפרעות בתר חבלתיות (Stress Disorder Traumatic Post);”

”מיועד לשירות ביטחון” – כהגדרתו בחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ”ו-1986²;

[הצעת הייעוץ המשפטי: ”מחלה” – לרבות ליקוי, מוגבלות, תסמונת או הפרעה, גופנית, נפשית או שכלית לרבות קוגניטיבית, ולמעט חבלה].

[הצעת הייעוץ המשפטי: ”מחלת שירות” – מחלה המנויה בתוספת השנייה, בנסיבות ובתנאים המצוינים לגביה בתוספת השנייה; השר באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות, רשאי לשנות את התוספת השנייה³].

(2) — בסעיף 2, אחרי המילים ”בתקופת שירותו” יבוא ”למעט שירות קבע”;

(3) במקום האמור בסעיף 2ב יבוא:

”(א) חייל, למעט חייל בשירות קבע, ייחשב כמי שמת עקב שירותו אם התקיים בו אחד מאלה:

(1) הוא מת כתוצאה מחבלה שאירעה בתקופת שירותו זולת אם הוכח היפוכו של דבר;

(2) הוא מת כתוצאה ממחלה שאירעה בתקופת שירותו הצבאי או מהחמרת מחלה שאירעו בתקופת שירותו בשל מאורע או תנאי שירות ייחודיים ומיוחדים לשירות הצבאי, או מהחמרת מחלה כאמור, זולת אם הוכח היפוכו של דבר.

² ס”ח התשמ”ו, עמ’ 107.

³ בתזכיר משנת 2014 נכללה רשימת מחלות שירות כלהלן:

(1) מחלה כתוצאה מחשיפה לחומר מסוכן שקבע שר הביטחון בצו, לקרינה מייננת או לקרינה אינפרא-אדומה;

(2) מחלה כתוצאה ממכת חום או מכת קור או כתוצאה ממוות פתאומי על רקע אירוע לבבי שנמנע (Aborted sudden cardiac death);

(3) הידבקות במחלה כתוצאה מחשיפה למוצרי דם ונוזלי גוף במסגרת טיפול רפואי בתנאי שדה;

(4) לישמניה ויסראלית;

(5) מחלת קייסון (Caisson Disease) כתוצאה משאיפת אוויר דחוס.

(6) נמק אספטי של העצם (Aspetic Bone Necrosis) כתוצאה משאיפת אוויר דחוס.

[הערת הייעוץ המשפטי: אם עליו להוכיח גם את הקשר הסיבתי
"בשל מאורע ייחודי ומיוחד" – מה תורמת החזקה שבסעיף 2ב?
ואם כבר הוכיח זאת – איך ייתכן שיוכיחו אחרת?]

(ב) חייל בשירות קבע ייחשב כמי שמת עקב שירותו אם הוא מת כתוצאה מחבלה שאירעה בתקופת שירותו ובלבד שהחבלה נגרמה עקב מאורע ייחודי ומיוחד לשירות הצבאי, [הצעת הייעוץ המשפטי: או שהוא מת כתוצאה ממחלת שירות או מהחמרת מחלת שירות, שנגרמו בשל מאורע או תנאי שירות ייחודיים ומיוחדים לשירות הצבאי];”;

(4) אחרי סעיף 2ב יבוא:

”מועמדים ליחידת ג2. (א) לצורך חוק זה, דינם של מועמד ליחידת התנדבות בצבא התנדבות ושל חניך בהכשרה קדם-צבאית, כדין חיילים בשירות קבע [הצעת הייעוץ המשפטי: שאינו חייל בשירות קבע].
הגנה לישראל
וחניכים בהכשרה קדם-צבאית

[מדוע מוחל עליהם דין שונה מזה של חיילים בשירות חובה? במה הם שונים ממלש"ב שנפגע בבדיקות לפי סעיף 10 לחוק שירות ביטחון?
לחלופין: אפשר לומר שבחבלה ייחודית ומיוחדת דינם כנספה אם מבטיחים את מעמדם לעניין ביטוח מתנדבים, לפי פרק י"ג הקיים בחוק הביטוח הלאומי]

(ב) בסעיף זה –

”חניך בהכשרה קדם-צבאית” – מיועד לשירות ביטחון שהתנדב להשתתף בהכשרה שמקיים צבא הגנה לישראל, לפני תחילת שירותו בצבא הגנה לישראל, ולמעט **חניך כאמור המשתתף בהכשרה לנהיגה**;

"מועמד ליחידת התנדבות" – מיועד לשירות

ביטחון כהגדרתו בחוק שירות ביטחון [נוסח

משולב], התשמ"ו-1986⁴, אשר נקרא

למבחנים לבחינת כושרו לשירות ביחידת

התנדבות של צבא הגנה לישראל."

[הצעת הייעוץ המשפטי: (5) בסעיף 38א, בכל מקום, אחרי "בתוספת" יבוא "הראשונה";

(6) בתוספת, בכותרת, אחרי "תוספת" יבוא "ראשונה";

(7) אחרי התוספת הראשונה יבוא:

"תוספת שנייה

[(הגדרה "מחלת שירות" בסעיף 1)]

בחוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959⁵ [נוסח משולב] (להלן – חוק הנכים) –

תיקון חוק הנכים 46.
(תגמולים ושיקום)

(1) בסעיף 1 –

(א) במקום ההגדרה "נכות" יבוא:

"נכות" – איבוד הכושר לפעול פעולה רגילה, בין גופנית ובין

שכלית, או פחיתתו של כושר זה, שנגרמו לחייל או לחייל

משוחרר כתוצאה של אחת מאלה:

(1) חבלה שאירעה בתקופת שירותו ועקב שירות זה,

בבלבד ש¹לעניין חייל בשירות קבע – חבלה כאמור החבלה

שנגרמה עקב מאורע ייחודי ומיוחד לשירות הצבאי;

(2) [הצעת הייעוץ המשפטי: לגבי חייל שאינו חייל

בשירות קבע,] מחלה או החמרת מחלה שאירעה בתקופת

שירותו ושנגרמה או הוחמרה עקב השירות ובשל מאורע

או תנאי שירות ייחודיים ומיוחדים לשירות הצבאי.

[הצעת הייעוץ המשפטי: ולעניין חייל בשירות קבע –

מחלה או החמרת מחלה שאירעה בנסיבות כאמור, ושהיא

מחלות שירות]."

⁴ ס"ח התשמ"ו, עמ' 107; התשע"ו, עמ' 262.

⁵ ס"ח התשי"ט, עמ' 276; התשע"ד, עמ' 66.

(ב) אחרי ההגדרה "נכות" יבוא :

"חבלה" – נזק אנטומי לגוף שנגרם במישרין מגורם פיזי חיצוני
באירוע מסוים [הצעת הייעוץ המשפטי: לרבות מכת חום
או מכת קור או אירוע לבבי במהלך האירוע (Aborted
[[sudden cardiac death]] וכן הפרעות בתר חבלתיות
]; (PostTraumatic Stress Disorder);

"מיועד לשירות ביטחון" – כהגדרתו בחוק שירות ביטחון [נוסח
משולב], התשמ"ו-1986⁶;

[הצעת הייעוץ המשפטי: "מחלה" – לרבות ליקוי, מוגבלות,
תסמונת או הפרעה, גופנית, נפשית או שכלית לרבות
קוגניטיבית, ולמעט חבלה];

[הצעת הייעוץ המשפטי: "מחלת שירות" – מחלה המנויה
בתוספת, בנסיבות ובתנאים המצוינים לגביה בתוספת; השר
באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות, רשאי לשנות את
התוספת⁷];

(2) אחרי סעיף 2 יבוא :

"מועמדים ליחידות 2א. (א) לצורך חוק זה, דינו של מועמד ליחידת
התנדבות בצבא התנדבות ושל חניך בהכשרה קדם-צבאית, כדין
הגנה לישראל חייל בשירות קבע [הצעת הייעוץ המשפטי: שאינו
וחניכים בהכשרה חייל בשירות קבע].
קדם צבאית

⁶ ס"ח התשמ"ו, עמ' 107.

⁷ בתזכיר משרד הביטחון משנת 2014 הוצעה רשימת מחלות שירות כלהלן:

- (1) מחלה כתוצאה מחשיפה לחומר מסוכן שקבע שר הביטחון בצו, לקרינה מייננת או לקרינה אינפרא-אדומה;
- (2) מחלה כתוצאה ממכת חום או מכת קור או כתוצאה ממוות פתאומי על רקע אירוע לבבי שנמנע (Aborted sudden cardiac death);
- (3) פגיעה באיברי השמיעה כתוצאה מאירוע רעש או מחשיפה לרעש אף אם אינה מאירוע מסוים, ובלבד שמקור הרעש הוא באמצעי לחימה;
- (4) הידבקות במחלה כתוצאה מחשיפה למוצרי דם ונוזלי גוף במסגרת טיפול רפואי בתנאי שדה;
- (5) לישמניה ויסראלית;
- (6) מחלת קייסון (Caisson Disease) כתוצאה משאיפת אוויר דחוס.
- (7) נמק אספטי של העצם (Aspetic Bone Necrosis) כתוצאה משאיפת אוויר דחוס.

[הסבר הייעוץ המשפטי: במה הם שונים ממלש"ב שנפגע בבדיקות לפי סעיף 10 לחוק שירות ביטחון? לחלופין, אם מבטיחים את מעמדם לעניין ביטוח מתנדבים, לפי פרק י"ג הקיים בחוק הביטוח הלאומי, אפשר לומר שבפגיעה ייחודית ומיוחדת דינם כנכה]

(ב) בסעיף זה –

"מועמד ליחידת התנדבות" – מיועד לשירות ביטחון כהגדרתו בחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986⁸ ~~להלן – "חוק שירות ביטחון"~~ ו"מיועד לשירות ביטחון", אשר נקרא למבחנים לבחינת כושרו לשירות ביחידת התנדבות של צבא הגנה לישראל.

"חניך בהכשרה קדם-צבאית" – מיועד לשירות ביטחון שהתנדב להשתתף בהכשרה שמקיים צבא הגנה לישראל לפני תחילת שירותו בצבא הגנה לישראל, ולמעט ~~חניך כאמור המשתתף בהכשרה לנהיגה~~.

[הערת הייעוץ המשפטי: אם ייקבע כפי שהוצע בנוסח המקורי, שלא תישאר אפשרות של נכות עקב מחלה אצל אנשי הקבע, אזי יש צורך בשינויים בסעיפים 18(ב)(2) ולבחון התאמות בסעיף 28א.]

[הצעת הייעוץ המשפטי: (3) אחרי סעיף 48 יבוא:]

"תוספת

[ההגדרה "מחלת שירות" בסעיף 1]

בחוק הנזיקים האזרחיים (אחריות המדינה), התשי"ב-1952⁹, במקום סעיפים 6 ו-7 יבוא:

.47

תיקון חוק

הנזיקים

האזרחיים

(אחריות המדינה)

⁸ ס"ח התשמ"ו, עמ' 107.
⁹ ס"ח התשי"ב, עמ' 339; התשע"ב, עמ' 522.

6. "חבלה, מחלה או החמרת מחלה שאירעו בשירות צבאי

(א) אין המדינה אחראית בנזיקים על חבלה שנחבל חייל בתקופת שירותו ועקב שירותו ~~ובלבד שאם מדובר בחייל בשירות קבע החבלה נגרמולעניין חייל בשירות קבע – על חבלה כאמור ה~~ עקב מאורע ייחודי ומיוחד לשירות הצבאי.

(ב) אין המדינה אחראית בנזיקים על מחלה או החמרת מחלה שאירעה לחייל, למעט חייל בשירות קבע, בתקופת שנגרמה לחייל בתקופת שירותו ועקב שירותו ושנגרמה או הוחמרה עקב השירות ובשל מאורע או תנאי שירות ייחודיים ומיוחדים לשירות הצבאי, ולעניין חייל בשירות קבע – על מחלה או על החמרת מחלה שאירעה בנסיבות כאמור שהיא מחלת שירות].

(ג) בסעיף זה, "חבלה" – "חייל בשירות קבע", [הצעת הייעוץ המשפטי: "מחלת שירות"] "שירות צבאי", נ"שירות" דשירות קבע – כהגדרתם בחוק הנכים (תגמולים ושיקום), [נוסח משולב], התשי"ט–1959 [נוסח משולב]¹⁰ [בחוק זה חוק הנכים].

7. מוות שאירע בשירות צבאי

(א) אין המדינה אחראית בנזיקים על מותו של חייל כתוצאה מחבלה שאירעה בתקופת שירותו ועקב שירותו ולעניין חייל בשירות קבע – על חבלה כאמור ~~ובלבד שאם מדובר בחייל בשירות קבע שהחבלה נגרמה כאמור~~ עקב מאורע ייחודי ומיוחד לשירות הצבאי.

(ב) אין המדינה אחראית בנזיקים על מותו של חייל, למעט חייל בשירות קבע, כתוצאה ממחלה או החמרת מחלה שאירעה לחייל בתקופת שירותו ושנגרמה או הוחמרה עקב השירות ובשל מאורע או תנאי שירות ייחודיים ומיוחדים לשירות הצבאי [הצעת הייעוץ המשפטי: ולעניין חייל בשירות קבע – על מחלה או החמרת מחלה שאירעה בנסיבות כאמור ושהיא מחלת שירות].

(ג) בסעיף זה, "חבלה", "חייל בשירות קבע",
[הצעת הייעוץ המשפטי: "מחלת שירות"], "שירות
צבאי", "שירות" ו"שירות קבע" – כהגדרתם בחוק
משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים
ושיקום), התשי"א-1950¹¹ (בחוק זה – חוק משפחות
החיילים).

[הערת הייעוץ המשפטי: מה העלות המוערכת של
ניהול תביעות בעניינים אלה ושל פסיקה בהם?]

ב. חוק הרשויות המקומיות (הסדרת השמירה), התשכ"א-1961¹², אחרי סעיף
15א יבוא:

תיקון חוק הרשויות
המקומיות (הסדרת
השמירה) 48.

על אף האמור בסעיף 15א, שומר שנגרמה לו חבלה
תוך כדי ועקב פעילות מבצעית של לחימה אל מול
אויב לשם הגנה על יישוב מפני פעולת איבה, או
שמת עקב חבלה כאמור, יהיה דינו כדין חייל
בשירות קבע לפי חוק משפחות חיילים שנספו
במערכה (תגמולים ושיקום), התשי"א-1950, או לפי
חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959
[נוסח משולב]¹³, לפי העניין ויראו את החבלה
כתבלה שנגרמה עקב מאורע ייחודי ומיוחד לשירות
הצבאי, כמשמעותה בחוקים האמורים.

ב. תחולת חוק
משפחות חיילים
שנספו במערכה
(תגמולים ושיקום)
וחוק הנכים
(תגמולים ושיקום) 15.

[הערת הייעוץ המשפטי: ממילא פגיעה בעת
השמירה כמוה כפגיעת איבה לפי סעיף 15א]

ב. חוק משכן הכנסת, רחבתו ומשמר הכנסת, התשכ"ח-1968¹⁴, סעיף 21 – בטל.

תיקון חוק משכן
הכנסת, רחבתו
ומשמרו הכנסת 49.

¹¹ ס"ח התשי"א, עמ' 162.
¹² ס"ח התשכ"א, עמ' 169; התשס"ב, עמ' 90.
¹³ ס"ח התשי"א, עמ' 162; התשע"ד, עמ' 66.
¹⁴ ס"ח התשכ"ח, עמ' 197; התשע"ב, עמ' 528.

הצעת הייעוץ המשפטי: בחוק משכן הכנסת, רחבתו ומשמר הכנסת, התשכ"ח-1968, בסעיף 21, במקום הרישה עד המילים "דין איש משמר הכנסת" יבוא "אירעה לאיש משמר הכנסת פגיעה מזכה כהגדרתה בסעיף 295 לחוק הביטוח הלאומי, [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן – חוק הביטוח הלאומי), יהיה דין איש משמר הכנסת, לעניין חוק המשטרה (נכים ונספים), התשמ"א-1981, "ובסופו יבוא "ולעניין פגיעה תוך כדי השירות ועקב השירות, שאינה פגיעה מזכה, יחולו הוראות פרק ה' לחוק הביטוח הלאומי".

בחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970¹⁵, בסעיף 63ח(ב), אחרי המילים "שמדובר בו בחייל" יבוא "המשרת בצבא הגנה לישראל על פי התחייבות לשירות קבע".

50. תיקון חוק שירות המדינה (גמלאות)

(1) בסעיף 63ז(ב), במקום "בחייל, בחייל המשרת בצבא-הגנה לישראל על פי התחייבות לשירות קבע" יבוא " בחייל בשירות קבע";

(2) בסעיף 63ח(ב), אחרי "שמדובר בו בחייל" יבוא "בשירות קבע".

הערת הייעוץ המשפטי: איך מתמודדים עם הפער שנוצר לגבי שוטרים וסוהרים או חיילים מילואים, בין מי שיחול עליהם חוק הבט"ל ויהיו זכאים לשתי הגמלאות, לבין מי שיחול עליו חוק הנכים ויהיה מחויב בהפחתת הגמלה – לפי סעיפים 32 עד 34?

הערת הייעוץ המשפטי: יש להתיחס לתחולה על עובדים זמניים בשירותי הביטחון

בפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971¹⁶, בסעיף 149, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

51. תיקון פקודת המשטרה

"(א) על אף האמור בסעיף קטן (א), על חבר המשמר לא יחול חוק המשטרה (נכים ונספים), התשמ"א-1981¹⁷ לא יחולו חוק הנכים (תגמולים ושיקום) [נוסח משולב], התשי"ט-1959, וחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התשי"ג-1950".

הערה: התבקשה עמדת ממשלה עדכנית.

¹⁵ ס"ח התש"ל, עמ' 65; התשס"ח, עמ' 447.

¹⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 17, עמ' 390; ס"ח התשע"ב, עמ' 744.

¹⁷ ס"ח התשמ"א, עמ' 163.

בחוק המשטרה (נכים ונספים), התשמ"א-1981^{18, 19} – בסעיף 3, במקום הסיפה
החל במילים "כל מקום בחוק משפחות החיילים"

(1) בסעיף 2 –

(א) בפסקה (1), במקום "שמדובר בו בחייל" יבוא "בחוק האמור
שמדובר בו בחייל בשירות קבע" ואחרי "בשוטר" יבוא "שכללי הגיוס
והפיטורים הקבועים בפקודת המשטרה [נוסח חדש], תשל"א-1971,
חלים עליו".

(ב) בפסקה (2), אחרי "מקום" יבוא "בחוק האמור";

(ג) פסקה (3) – תימחק.

(2) בסעיף 3, במקום הסיפה החל במילים "כל מקום בחוק משפחות
החיילים" יבוא –:

"(1) כל מקום בחוק האמור שמדובר בו בחייל בשירות קבע ייקרא כאילו
מדובר בשוטר שכללי הגיוס והפיטורים הקבועים בפקודת המשטרה [נוסח
חדש], תשל"א-1971, חלים עליו;

(2) כל מקום בחוק האמור שמדובר בו בשירות או בשירות צבאי ייקרא
כאילו מדובר בשירות במשטרה";

(3) כל מקום שמדובר בו בשירות צבאי על פי התחייבות לשירות קבע ייקרא
כאילו מדובר בשירות במשטרה של שוטר שהוראות הגיוס והפיטורים
הקבועות בפקודת המשטרה [נוסח חדש], תשל"א-1971²⁰, חלות עליו."

[הערת היעוץ המשפטי: אם לא תישאר אפשרות של מחלה לגבי חייל בשירות
קבע, נדרשת מחיקה של סעיף 4]

בחוק שירות בתי הסוהר (נכים ונספים), התשמ"א-1981²¹, בסעיף 3, במקום
המילה "בחייל" יבוא "בחייל המשרת בצבא הגנה לישראל על פי התחייבות
לשירות קבע".

(1) בסעיף 2, במקום " בחייל, בחייל המשרת בצבא-הגנה לישראל על פי
התחייבות לשירות קבע" יבוא "בחייל בשירות קבע".

¹⁸ ס"ח התשמ"א, עמ' 163.

¹⁹ ס"ח התשמ"א, עמ' 163.

²⁰ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 17, עמ' 390.

²¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 165.

(2) בסעיף 3, במקום המילה "בחייל" יבוא "בחייל המשרת בצבא הגנה לישראל על פי התחייבות לבשירות קבע".

[הערת הייעוץ המשפטי: אם לא תישאר אפשרות של מחלה לגבי חייל בשירות קבע, יש למחוק את סעיף 4]

תיקון חוק תגמולים לחיילים ולבני משפחותיהם 54. בחוק תגמולים לחיילים ולבני משפחותיהם (חבלה שלא בעת מילוי תפקיד), התשמ"ח-1988²², בסעיף 2 –

(1א) בסעיף קטן (א), אחרי פסקה (א2) יבוא:

"(ב2) החבלה לא אירעה בתאונת דרכים בנסיבות שלגביה מוגבלת הזכאות לפיצוי לפי המנויות בסעיף 7 לחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975²³, למעט תאונת דרכים בנסיבות המפורטות בסעיף 7א לחוק האמור, שלגביהן מוגבלת הזכאות לפיצוי לפי אותו חוק ולמעט תאונת דרכים בנסיבות המפורטות בסעיף 7א לחוק זה;

(ג2) החבלה לא אירעה כתוצאה מייצור של סם מסוכן כהגדרתו בפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973²⁴ [הצעת הייעוץ המשפטי: או של חומר אסור בהפצה כמשמעותו בסעיף 5 לחוק המאבק בתופעת השימוש בחומרים מסכנים, התשע"ג-2013²⁵], החזקה או שימוש בו או כתוצאה משתיית משקה משכר כהגדרתו בסעיף 64 לפקודת התעבורה²⁶ [נוסח חדש];

(ד2) החבלה לא נגרמה כתוצאה מפזיזות של החייל; לעניין פסקה זו, "פזיזות" – כמשמעותה בסעיף 20(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977²⁷;

[הצעת הייעוץ המשפטי: (ד2) החבלה לא נגרמה כתוצאה ממעשה הכרוך בנטילת סיכון בלתי סביר מצד החייל לאפשרות גרימת החבלה, מתוך תקווה להצליח למנעה];

²² ס"ח התשמ"ח, עמ' 26; התשע"ב, עמ' 479.

²³ ס"ח התשל"ה, עמ' 234, ~~התשס"ט, עמ' 192~~.

²⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 27, עמ' 526, ~~ס"ח התשע"ב, עמ' 1270~~.

²⁵ ס"ח התשע"ג, עמ' 221.

²⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173, ~~ס"ח התשע"ב, עמ' 454~~.

²⁷ ~~ס"ח התשל"ז, עמ' 226~~.

(ה2) החבלה לא אירעה מחוץ לשטח מדינת ישראל ואזור יהודה והשומרון, למעט אם אירעה בחופשה מאושרת של שאושרה חייל בודד לצורך ביקור משפחתו, כהגדרתה בהגדרתם בפקודות הצבא; בסעיף זה: "ישראל" – לרבות אזור יהודה והשומרון;";

[הערת הייעוץ המשפטי: תשומת לב להוראות חוק תגמול לחייל שנפגע בהצלת חייל הזולת שלפיו תהיה זכאות לפי חוקי השיקום גם בנסיבות אלה]

(23) בסעיף קטן (ב), במקום "בנסיבות" יבוא "ומתקיימות בה כל הנסיבות" ובמקום "עד (א2)" יבוא "עד (ה2)".

[הערת הייעוץ המשפטי: מה צריך להיות דינם של מתנדבי הג"א ושל חברי ארגון עזר לפי סעיפים 8 עד 8 לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951,²⁸ שכיום זכאים לפי חוקי השיקום, הן בעת אימונים והן בעת סיוע להג"א בחירום]

[הערת הייעוץ המשפטי: מה עם מלש"ב שנפגע בבדיקה רפואית לפי סעיף 10 לחוק שירות בטחון – האם נכון שימשיך להיות זכאי לפי חוקי השיקום כחייל חובה?]

[הערת הייעוץ המשפטי: לשקול תיקון לחוק האזרחות, התשי"ב-1952, בסעיף 6(א)(1)(ב), לעניין נסיבות הפסקת השירות]

(--)
[הצעת הייעוץ המשפטי: בפקודת מס הכנסה, בסעיף 9 –

(1) בפסקה (5)(א) בסיפה, בפסקה (א)(6), במקום "פרק ג', פרק ו'2 ופרק ט'1 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשכ"ח-1968" יבוא "פרק ה', פרק ט', פרק י"ג או פרק י"ג1 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995".

(2) במקום פסקה (ג6) יבוא:

"(ג6) קיצבת נכות המשתלמת על פי פרק ה', פרק ט', פרק י"ג או פרק י"ג1 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 וקיצבת זקנה וקיצבת שאירים המשתלמות על פי פרק י"א וקיצבת תלויים המשתלמת על פי פרק ה', י"ג או י"ג1 לחוק האמור".

(--)
בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994,²⁹ בסעיף 8(א2)(4) אחרי "הלאומי" יבוא "או פגיעה כאמור בפרק י"ג או י"ג1 לחוק האמור".

²⁸ ס"ח התשי"א, עמ' 78.
²⁹ ס"ח התשנ"ד, עמ' 156.

[הצעת הייעוץ המשפטי: (-- בסעיף 50(ב)1), אחרי "פרק י"ג" יבוא "או פרק י"ג";]

(1) אחרי פרק י"ג יבוא:

"פרק י"ג: תגמולים לנפגעי כוחות הביטחון

הזכאות לגמלאות 295א. (א) בסימן זה –

"חוקי השיקום" – חוק הנכים (תגמולים ושיקום),
התשי"ט-1959³¹, וחוק משפחות חיילים
שנספו במערכה (תגמולים ושיקום) התשי"י-
1950³², לפי העניין;

"חייל", "חייל בשירות קבע" ו"מחלת שירות" –
כמשמעותן בחוקי השיקום;

"פגיעה מזכה לפי חוקי השיקום" – חבלה, מחלה
או החמרת מחלה, או כל אחת מאלה שגרמה
לפטירתו של חייל, כהגדרתן בחוקי השיקום
שבשלהן נחשב חייל כנכה או כנספה לפי
חוקי השיקום.

³⁰ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210; התשע"ג, עמ' 1093.

³¹ ס"ח התשי"ט, עמ' 276.

³² ס"ח התשי"י, עמ' 162.

(ב) על אף האמור בסעיף 75, הוראות פרק ה' וכן הוראות סעיפים 296 עד 298, 301 עד 304, 306, 308 עד 312, 315 עד 318, 320 עד 324 ו-325 עד 333 [הצעת הייעוץ המשפטי: למעט סעיף 323] יחולו, בשינויים המחויבים, על שוטר כמשמעותו בפקודת המשטרה, סוהר כמשמעותו בחוק שירות בתי הסוהר ועובד שירותי הביטחון כמשמעותו בסעיף 63א לחוק שירות המדינה, וכן על חייל בצבא הגנה לישראל (בפרק זה – משרת כוחות הביטחון), אם הפגיעה שאירעה להם, תוך כדי השירות ועקב השירות, אינה פגיעה מזכה לפי חוקי השיקום ואינה החמרה של פגיעה כאמור שהוכרה, וכן על התלויים בכל אחד מאלה, שנפטר; ואולם לא ישולמו גמלאות בעין כמשמען בסימן ג' בפרק ה' ודמי פגיעה כמשמעם בסימן ד' באותו פרק לחייל בצבא הגנה לישראל כל עוד הוא בשירות.

[הערת הייעוץ המשפטי: יש להתיחס לתחולה על עובדים זמניים בשירותי הביטחון]

(ג) על אף הוראות כל דין, לצורך קביעת זכאות לגמלה לפי פרק זה, יראו במשרת כוחות הביטחון כמבוטח שהוא עובד שכיר לפי סעיף 75(1), אף אם אין מתקיימים יחסי עבודה, ואת השירות כעבודה.

(ד) השכר-הקובע לצורך חישוב זכאות לגמלה לפי פרק זה למשרת כוחות הביטחון, שכר העבודה הרגיל לא יפחת מגובה התגמול המזערי כהגדרתו בסעיף 270.

(ה) סבר המוסד כי משרת כוחות הביטחון או התלוי בו, שהגיש תביעה לפי פרק זה, עשוי להיות זכאי בשל אותה פגיעה, להכרה לפי חוקי השיקום, יערוך המוסד בירור עם קצין תגמולים שמונה לפי חוקי השיקום (בסעיף זה – קצין תגמולים) וישהה את החלטתו עד לסיום הבירור.

[הערת הייעוץ המשפטי: מה קורה בתקופה הראשונה? מי מממן לנפגע טיפול רפואי? האם זכאי בתקופה זו לדמי פגיעה?]

(ו) הוגשה תביעה למוסד לפי פרק זה, והוגשה גם תביעה בשל אותה פגיעה לפי חוקי השיקום, לא יבחן המוסד את התביעה עד לקבלת החלטה חלוטה של קצין תגמולים בתביעה לפי חוקי השיקום, ואם הוגש ערעור על החלטת קצין התגמולים, עד לקבלת החלטה חלוטה בערעור; לעניין זה, "החלטה חלוטה" – החלטה, לרבות פסק דין, שאין עליהם ערעור עוד.

[הערת הייעוץ המשפטי: לגבי כל אחת מהמערכות ישנה ערכאה שיפוטית שונה. יתכן שיתפתחו מערכות שונות של הכרה. בנוסף, האם נכון להמתין בעניין זה להחלטה חלוטה? האם החלטה זו לבדה תהיה נתונה לכל סדרת הליכי הערעור?]

(ז) הוגשה תביעה למוסד לפי פרק זה, לאחר שניתנה החלטה של קצין תגמולים בתביעה בשל אותה פגיעה שהוגשה לפי חוקי השיקום או לאחר שניתנה החלטה בערעור על החלטת קצין התגמולים בתביעה כאמור, יחולו הוראות אלה:

(1) נדחו התביעה או הערעור [הצעת הייעוץ המשפטי: מהטעמים שלהלן]— שאין מדובר בפגיעה מוכרת לפי חוקי השיקום— לא תימנה לעניין סעיף 296 התקופה שממועד הגשת התביעה לקצין התגמולים ועד למועד מתן החלטת קצין התגמולים או מועד ההחלטה בערעור, לפי העניין— אם הוגש לעניין סעיף 296;

[הצעת הייעוץ המשפטי:]

(1) לעניין חייל שאינו חייל בשירות קבע – פגיעתו היא מחלה שלא נגרמה בשל מאורע או תנאי שירות ייחודיים ומיוחדים לשירות הצבאי;

(2) לעניין משרת בכוחות הביטחון שאינו כאמור בפסקה (1), ופגיעתו היא חבלה – החבלה לא אירעה בשל מאורע ייחודי ומיוחד לשירות;

(3) לעניין משרת בכוחות הביטחון שאינו כאמור בפסקה (1), ופגיעתו היא מחלה – המחלה לא נגרמה בשל מאורע או תנאי שירות ייחודיים ומיוחדים לשירות או שהיא אינה מחלת שירות];

(2) אושרה התביעה או נדחתה התביעה מכל טעם אחר, [הצעת הייעוץ המשפטי:] למעט מחמת התיישנות] – לא תקום עילה לתביעה לפי פרק זה.

[הערת הייעוץ המשפטי:] האם ניתן יהיה למסד מנגנונים גם בגופים הביטחוניים עצמם, שיסייעו בניתוב התביעה לגורם המתאים.]

[הצעת הייעוץ המשפטי:] (ח) הוראות סעיפים (ה) עד (ז) יחולו בשינויים המחויבים לעניין בירור תביעה של איש משמר הכנסת לפי פרק ה'.

295ב. אוצר המדינה, במסגרת תקציב הגוף שאליו משתייך משרת כוחות הביטחון, ישפה את המוסד בשל כל הוצאה שהוציא לתשלום גמלאות לפי פרק זה ובשל החלק היחסי מההוצאות המינהליות של המוסד הנובעות מביצוע הוראות פרק זה.

מימון

[הצעת הייעוץ המשפטי : (ב) סכומי השיפוי בהתאם להוראת סעיף קטן (א) וכל יתרת זכות או חובה לעניין יישום הוראות פרק זה, ינוהלו בחשבון נפרד, והוראת סעיף 28(ב) לא תחול לגביהם]

[הצעת הייעוץ המשפטי : (--) בסעיף 310(א), בכל מקום, במקום "או פרק י"ג" יבוא "פרק י"ג או פרק י"ג";

() בסעיף 315א, בהגדרה "גמלה", במקום "או י"ג" יבוא "י"ג או י"ג";

() בסעיף 315ב(א), בטבלה, בטור א', בכל מקום, במקום "או י"ג" יבוא "י"ג או י"ג";

() בסעיף 321(א), במקום "או י"ג" יבוא "י"ג או י"ג";

[() בסעיף 323(א)1, במקום "או י"ג" יבוא "י"ג או י"ג";]

56. הוראות סימן ד' לפרק ה' כנוסחו בסעיפים 45 עד 55 לחוק זה (בסעיף זה – סימן ד'), יחולו על תביעה להכרה לפי חוק הנכים או לפי חוק משפחות חיילים, לפי העניין, בשל אירוע מזכה שהתרחש לאחר יום תחילתו של חוק זה; בסעיף זה, "אירוע מזכה" – החבלה או יום גילוי המחלה או החמרת מחלה שגרמו לנכות או למוות, לפי העניין, [הצעת הייעוץ המשפטי : ולמעט החמרה שאירעה לאחר יום התחילה בשל חבלה או מחלה שהוכרה לפי חוק הנכים].

(--) תחילתו של סימן זה ביום ז' בתמוז התשע"ז (1 ביולי 2017).

תחולה

תחילה